

TÜRK KÜLTÜRÜNÜ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

YAYINLARI : 57

Seri : VII — Sayı : A. 4

**İSLÂM COĞRAFYACILARINA GÖRE
TÜRKLER VE TÜRK ÜLKELERİ**

Hazırlayan
Dr. Ramazan ŞEŞEN

ANKARA
1985

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
GİRİŞ	1
TERCÜMESİ VERİLEN METİNLER	23

BİRİNCİ BÖLÜM

BÜTÜN TÜRK ÜLKELERİNDEN BAHSEDEN METİNLER	25
I. Mahmûd el Kâşgarî, <i>Dîvânü lügât el-Türk’ten</i>	25
II. <i>Mücmel-el-tavârih’ten</i>	30
III. İbn Rusteh, <i>el-Aqlâk el-nefise’den</i>	36
IV. Mes’ûdi, <i>Mürûc el-zehab’ten</i>	42
V. Mes’ûdi, <i>el-Tenbih ve'l-işrâf’tan</i>	56
VI. Mes’ûdi, <i>Aca’ib el-dünya’dan</i>	57
VII. <i>Hudûd el-âlem’den</i>	57
• VIII. Gerdizî, <i>Zeyn el-Ahbar’dan</i>	71
IX. Köprülü Kütüphanesi, nr. 1623’teki yazmadan	89
• X. Avfü, <i>Câmi el-hikâyât’tan</i>	90
XI. İdrisi, <i>Nüzhet el-müştak...’tan</i>	95
• XII. Yâkût el-Hamevi, <i>Mu’cem el-büldân’dan</i>	128
• XIII. Kazvîni, <i>Âsâr el-bilâd...’tan</i>	144
XIV. Mübârekşâh ve Reşîdüddîn’in eserlerindeki Türk kabileleri listesi	153

İKİNCİ BÖLÜM

UMUMİYETLE BATI TÜRKLERİNDEN BAHSEDEN ESERLER; EBÜ ZEYD EL-BELHÎ EKOLÜ	154
--	-----

I. İstahri, <i>Memâlik el-mesâlik</i> 'ten	154
II. İbn Hâvkal, <i>Sûret el-arz</i> 'dan	162
III. Makdisî, <i>Ahsan-el-tekâsim</i> 'den	173
IV. Ebû Hâmid el-Giranâtı, <i>Tuhfet el-acâ'ib</i> 'ten	178

ÜÇUNCU BÖLÜM

TÜRKLER HAKKINDA KISA VE DAÇINIK BİLGİ VEREN ESERLER	183
I. İbn Hurdâdbih, <i>el-Mesâlik ve'l-memâlik</i> 'ten	183
X II. Ya'kûbî, <i>Kitâb el-büldân</i> 'dan	185
III. Kudâme b. Cafer, <i>Kitab el-harâc</i> 'tan	188
IV. İbn el-Fakîh, <i>Kitâb el-büldân</i> 'dan	191
V. Ebû Zeyd el-Belhî (=el-Makdisî), <i>el-Bedî ve'l-târih</i> 'ten ..	192
199 VI. Birûnî'nin eserlerindeki Türklerle ilgili notlar	195
VII. Ebû Ubeyd el-Bekrî, <i>el-Memâlik ve'l-mesâlik</i> 'ten	201
VIII. İbn Sa'îd el-Mâğribî, <i>Kitâb el coğrafya</i> 'dan	202
IX. Cemâl el-Karşî, <i>Mülhakât el-Surâh</i> 'tan Satuk Buğra Han'in müslüman oluşu ile ilgili hikâyec	203

DÖRDUNCU BÖLÜM

SÂMÂNÎLER DEVRİNDE MÂVERÂÜNNEHR	207
I. İbn Hâvkal, <i>Kitâbu Sûrat el-arz</i> 'dan	207
II. Makdisî, <i>Ahsen el-tekâsim</i> 'den	246
INDEKS	269